

Ко81 - Конвенција за инспекција на трудот, 1947 г. (бр. 81)

Преамбула

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

Свикана во Женева од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, се состана на својата триесетта седница на 19 јуни 1947 година, и

Одлучи да донесе определени предлози во однос на организацијата на инспекцијата на трудот во индустријата и трговијата, што претставува четврта точка на дневниот ред на седницата, и

Утврди дека овие предлози треба да добијат форма на меѓународна конвенција,

на единаесетти јули, илјада деветстотини четириесет и седма година ја донесува следнава Конвенција, што може да се наведува како Конвенција за инспекција на трудот, 1947 г.:

ДЕЛ I. ИНСПЕКЦИЈА НА ТРУДОТ ВО ИНДУСТРИЈАТА

Член 1

Секоја членка на Меѓународната организација на трудот за којашто оваа Конвенција е во сила воспоставува систем за инспекција на трудот во индустриските претпријатија.

Член 2

- 1. Системот за инспекција на трудот во индустриските претпријатија се применува на сите претпријатија во коишто инспекторите на трудот се обврзани да го осигурат спроведувањето на законските одредби во врска со условите за работа и заштитата на работниците додека ја вршат својата работа.
- 2. Со националните закони или прописи може да се изземат од примената на оваа Конвенција рударските и превозните претпријатија или делови од таквите претпријатија.

Член 3

- 1. Задачите на системот за инспекција на трудот се:
 - (а) да го осигури спроведувањето на законските одредби што се однесуваат на условите за работа и заштита на работниците додека ја вршат својата работа, како што се одредбите што се однесуваат на работното време, платите, безбедноста, здравјето и социјалната заштита, вработувањето деца и млади лица и други поврзани прашања, во онаа мера во којашто инспекторите на трудот се обврзани да го осигурат спроведувањето на таквите одредби;
 - (б) да им обезбедува технички информации и совети на работодавачите и работниците во врска со најефективните средства за почитување на законските одредби;

- (в) да го извести надлежниот орган за недостатоците или злоупотребите што не се посебно опфатени со постоечките законски одредби.
- 2. Какви било дополнителни должности што може да им се доверат на инспекторите на трудот не треба да претставуваат пречка за ефективното вршење на нивните примарни должности или да нанесуваат штета на каков било начин на угледот и непристрасноста на инспекторите во нивните односи со работодавачите и работниците.

Член 4

- 1. Под услов ако тоа е во согласност со административната практика на членката, инспекцијата на трудот е под надзор и контрола на орган на централната власт.
- 2. Во случајот на сојузна држава, поимот **орган на централната власт** може да значи или сојузен орган или орган на централната власт на сојузната единица.

Член 5

Надлежниот орган презема соодветни мерки за промовирање:

- (а) ефективна соработка меѓу инспекциските служби и останатите владини служби, како и јавните и приватните институции што вршат слични дејности; и
- (б) соработка меѓу службениците на инспекторатот за труд и работодавачите и работниците или нивните организации.

Член 6

Вработените во инспекцијата се јавни службеници со статус и услови на служба што ја осигуруваат стабилноста на нивното вработување и нивната независност од промените на власта и несоодветните надворешни влијанија.

Член 7

- 1. Земајќи ги предвид условите за вработување во јавната служба што може да бидат пропишани од националните закони или прописи, инспекторите на трудот се вработуваат единствено врз основа на нивните квалификации за извршување на нивните должности.
- 2. Начините за утврдување на таквите квалификации се утврдуваат од надлежниот орган.
- 3. Инспекторите на трудот се соодветно обучени за вршење на своите должности.

Член 8

И мажите и жените се квалификуваат да бидат вработени во инспекцијата на трудот; кога е тоа потребно, може да им се распределат посебни должности на мажите и жените инспектори.

Член 9

Секоја членка ги презема потребните мерки за да осигури дека уредно квалификуваните технички експерти и специјалисти, вклучувајќи специјалисти за медицина, инженерство, електротехника и хемија се вклучени во работата на инспекцијата на начин што се смета за најсоодветен во согласност со националните услови, за целите на осигурување на спроведувањето на законските одредби што се однесуваат на заштитата на здравјето и безбедноста на работниците додека ја вршат својата работа и за испитување на ефектите на процесите, материјалите и методите за работа врз здравјето и безбедноста на работниците.

Член 10

Бројот на инспекторите на трудот мора да биде доволен за осигурување на ефективното вршење на должностите на инспекцијата и се утврдува земајќи ги предвид:

- (а) важноста на должностите што инспекторите треба да ги извршуваат, особено--
 - (i) бројот, природата, големината и состојбата на работните места што се предмет на инспекција;
 - (ii) бројот и класите на работниците што се вработени на таквите работни места; и
 - (iii) бројот и сложеноста на законските одредби што треба да се спроведуваат;
- (б) материјалните средства што им се ставени на располагање на инспекторите; и
- (в) практичните услови под коишто мора да се спроведуваат инспекциските надзори за да бидат ефективни.

Член 11

- 1. Надлежниот орган ги презема потребните мерки за да им осигури на инспекторите на трудот--
 - (а) локални канцеларии, соодветно опремени, во согласност со барањата на службата, и пристапни за сите засегнати страни;
 - (б) превозни средства што се неопходни за вршење на нивните должности во случаите кога не постојат соодветни средства од јавниот превоз.
- 2. Надлежниот орган ги презема потребните мерки за да им ги надомести на инспекторите на трудот сите патни трошоци и другите трошоци што може да им бидат потребни за вршење на нивните должности.

Член 12

- 1. Инспекторите на трудот што имаат уредни исправи се овластени:
 - (а) да влегуваат слободно и без претходно известување, во кое било време од денот или ноќта, во кое било претпријатие што е предмет на инспекција;

- (б) да влегуваат дење во кои било простории што тие оправдано веруваат дека се предмет на инспекција; и
- (в) да ги вршат сите испитувања, проверки или истраги што сметаат дека се неопходни за да се уверат дека законските одредби се строго почитувани, и особено--
 - (i) да ги испрашуваат, сами или во присуство на сведоци, работодавачот или вработените во претпријатието за какви било прашања во врска со примената на законските одредби;
 - (ii) да бараат да им се поднесат на увид какви било книги, регистри или други документи чиешто водење е пропишано од националните закони или прописи во врска со условите за работа за да се уверат дека тие се во согласност со законските одредби и да ги копираат таквите документи или да изготвуваат извадоци од нив;
 - (iii) да бараат објавување на информациите што се пропишани со законските одредби;
 - (iv) да земаат или вадат, за целите на анализа, мостри од материјали и супстанции што се користат или со коишто се ракува, под услов ако работодавачот или неговиот претставник се информираат за какви било мостри или супстанции што се земени или извадени за таква цел.
- 2. Во текот на инспекцискиот надзор, инспекторите го известуваат работодавачот или неговиот претставник за своето присуство, освен ако тие сметаат дека таквото известување би можело да наштети на вршењето на нивните должности.

Член 13

- 1. Инспекторите на трудот се овластени да преземаат мерки за отстранување на недостатоците што биле забележани во постројката, планот или работните методи за коишто оправдано веруваат дека претставуваат закана за здравјето или безбедноста на работниците.
- 2. За да им се овозможи на инспекторите да преземаат такви мерки, тие се овластени, со сите права на жалба пред судските или управните органи што може да бидат предвидени со закон, да даваат или бараат издавање наредби со коишто се бара--
 - (а) вршење промени на инсталацијата или постројката во определен временски рок што се потребни за осигурување на почитувањето на законските одредби што се однесуваат на здравјето или безбедноста на работниците; или
 - (б) преземање мерки со непосредна извршна сила во случај на непосредна опасност за здравјето или безбедноста на работниците.

- 3. Ако постапката што е предвидена во став 2 не е во согласност со управната или судската практика на членката, инспекторите имаат право да поднесат барање до надлежниот орган да издаде наредби или да иницира мерки со непосредна извршна сила.

Член 14

Инспекторатот за труд се известува за несреќи на работното место и случаи на професионални заболувања во случаите и на начините што може да бидат пропишани од националните закони или прописи.

Член 15

Со исклучоците што може да се утврдат во националните закони или прописи, инспекторите на трудот--

- (а) не смеат да имаат какви било непосредни или посредни интереси во претпријатијата што се под нивниот надзор;
- (б) се обврзани, под закана од соодветни казни или дисциплински мерки, да не откриваат, дури ни по напуштањето на службата, какви било производни или трговски тајни или работни процеси што може да ги дознаат во текот на вршењето на своите должности; и
- (в) ги сметаат за апсолутно доверливи изворите на какви било жалби што им укажуваат на некој недостаток или повреда на законските одредби и не смеат да му дадат до знаење на работодавачот или неговиот претставник дека инспекцискиот надзор се врши како последица од приемот на таква жалба.

Член 16

Работните места се прегледуваат толку често и темелно колку што е потребно за да се осигури ефективната примена на релевантните законски одредби.

Член 17

- 1. Лицата што ги прекршуваат или пропуштаат да ги почитуваат законските одредби за чиешто спроведување се надлежни инспекторите на трудот може да бидат предмет на итни законски постапки без претходно предупредување: меѓутоа, со националните закони или други прописи може да се предвидат исклучоци во однос на случаите во коишто треба да се даде претходно известување за отстранување на недостатоците или преземање превентивни мерки.
- 2. Инспекторите на трудот имаат дискрециско право да дадат предупредувања и совети наместо да поведат или да предложат поведување постапка.

Член 18

Со националните закони или прописи се предвидува ефективно спроведува соодветни казни за кршење на законски одредби што се спроведуваат од страна на инспекторите на трудот и за попречување на инспекторите на трудот во вршењето на нивните должности.

Член 19

- 1. Од инспекторите на трудот или локалните канцеларии на инспекцијата, во зависност од случајот, се бара да му поднесуваат на централниот инспекциски орган периодични извештаи за резултатите на нивните инспекциски активности.
- 2. Овие извештаи се изготвуваат на начин и содржат прашања што може повремено да се пропишуваат од страна на централниот орган; тие се поднесуваат најмалку онолку често колку што тоа може да биде пропишано од тој орган и во секој случај најмалку еднаш годишно.

Член 20

- 1. Централниот инспекциски орган објавува годишен општ извештај за работата на инспекциските служби што се под негова контрола.
- 2. Таквите годишни извештаи се објавуваат во разумен временски рок по завршувањето на годината за којашто се однесуваат и во секој случај во рок од дванаесет месеци.
- 3. Примероци од годишните извештаи му се доставуваат на генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот во разумен рок по нивното објавување и во секој случај во рок од три месеци.

Член 21

Годишниот извештај што се објавува од централниот инспекциски орган ги опфаќа следниве прашања, како и други релевантни прашања во онаа мера во којашто тие се во надлежност на тој орган:

- (а) закони и прописи од значење за работата на инспекциската служба;
- (б) вработени во службата за инспекција на трудот;
- (в) статистички податоци за работните места што се предмет на инспекција и бројот на работниците вработени во нив;
- (г) статистички податоци за инспекциските надзори;
- (д) статистички податоци за прекршоци и изречени казни;
- (ѓ) статистички податоци за несреќи на работното место;
- (е) статистички податоци за професионални заболувања.

ДЕЛ II. ИНСПЕКЦИЈА НА ТРУДОТ ВО ТРГОВИЈАТА

Член 22

Секоја членка на Меѓународната организација на трудот за којашто овој дел на оваа Конвенција е во сила воспоставува систем за инспекција на трудот во трговските претпријатија.

Член 23

Системот за инспекција на трудот во трговските претпријатија се применува на сите претпријатија во коишто инспекторите на трудот се обврзани да го осигурат спроведувањето на законските одредби во врска со условите за работа и заштитата на работниците додека ја вршат својата работа.

Член 24

Системот за инспекција на трудот во трговските работни места е во согласност со барањата од членовите 3 до 31 на оваа Конвенција под услов ако тие се применливи.

ДЕЛ III. РАЗНИ ОДРЕДБИ

Член 25

- 1. Секоја членка на Меѓународната организација на трудот што ја ратификува оваа Конвенција може, во изјава додадена на нејзината ратификација, да го исклучи Дел II од своето прифаќање на Конвенцијата.
- 2. Секоја членка што дала таква изјава може во секое време да ја поништи таа изјава со дополнителна изјава.
- 3. Секоја членка за којашто е во сила изјава дадена во согласност со став 1 на овој член секоја година во својот годишен извештај за примена на оваа Конвенција наведува податоци за состојбата на своето законодавство и практика во однос на одредбите од Дел II на оваа Конвенција и во колкава мера ги применува или има намера да ги применува наведените одредби.

Член 26

Во случаите кога е неизвесно дали некое претпријатие, дел или служба од претпријатие или работно место претставува претпријатие, дел, служба или работно место за коешто се применува оваа Конвенција, прашањето се решава од страна на надлежниот орган.

Член 27

Во оваа Конвенција изразот **законски одредби** вклучува, покрај закони и прописи, арбитражни одлуки и колективни договори што имаат сила на закон и што се спроведуваат од страна на инспекторите на трудот.

Член 28

Годишните извештаи што се поднесуваат во согласност со член 22 на Уставот на Меѓународната организација на трудот содржат целосни информации во врска со сите закони и прописи со коишто се спроведуваат одредбите на оваа Конвенција.

Член 29

- 1. Во случајот на членка чијашто територија опфаќа големи области каде, поради малата густина на населението или степенот на развој на областа, надлежните власти сметаат дека е непрактично да се спроведуваат одредбите на оваа Конвенција, властите може да ги исклучат таквите области од примената на оваа Конвенција воопшто или со исклучоци во однос на определени претпријатија или занимања, ако сметаат дека тоа е потребно.
- 2. Секоја членка ги наведува во својот прв годишен извештај за примената на оваа Конвенција, поднесен во согласност со член 22 на Уставот на Меѓународната организација на трудот, сите области за кои што предлага да се искористат одредбите на овој член и образложува зошто го предлага искористувањето на тие одредби; ниедна членка, по датумот на својот прв годишен извештај, не смее да ги користи одредбите на овој член освен за така наведените области.
- 3. Секоја членка што ги користи одредбите од овој член во последователните годишни извештаи ги наведува сите области во однос на коишто се откажува од правото да ги користи одредбите од овој член.

Член 30

- 1. Во однос на териториите што се спомнуваат во член 35 на Уставот на Меѓународната организација на трудот, изменет со Инструментот за измени на Уставот на Меѓународната организација на трудот од 1946 година, освен териториите што се спомнуваат во ставовите 4 и 5 на тој член што е изменет на тој начин, секоја членка на Организацијата што ја ратификува оваа Конвенција на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот му доставува, во најскоро можно време по ратификацијата, изјава во којашто ги наведува--
 - (а) териториите за коишто таа се обврзува да ги применува одредбите на Конвенцијата без измени;
 - (а) териториите за коишто таа се обврзува да ги применува одредбите на конвенцијата со измени, заедно со детални податоци за таквите измени;
 - (в) териториите за коишто Конвенцијата е неприменлива и, во таквиот случај, причините поради коишто Конвенцијата е неприменлива;
 - (г) териториите за коишто таа ја резервира својата одлука.
- 2. Обврските што се спомнуваат во точките (а) и (б) на став 1 на овој член се сметаат за составен дел на ратификацијата и имаат исто правно дејство како ратификацијата.

- 3. Секоја членка може во кое било време, со нова изјава, да се откаже целосно или делумно од какви било резерви што се содржани во нејзината првична изјава врз основа на точка (б), (в) или (г) од став 1 на овој член.
- 4. Секоја членка може, во кое било време во текот на периодот кога конвенцијата може да се откаже во согласност со одредбите на член 34, да му достави на Генералниот директор изјава со која се изменуваат од секој друг аспект условите на која било претходна изјава и се наведува сегашната позиција во однос на таквите територии.

Член 31

- 1. Кога прашањата што се предмет на оваа Конвенција се во надлежност на самоуправата на некоја вонградска територија, членката што е одговорна за меѓународните односи на таа територија може, во договор со владата на таа територија, да му достави на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот изјава со којашто ги прифаќа обврските од оваа Конвенција во име на територијата.
- 2. Изјавата со којашто се прифаќаат обврските од оваа Конвенција може да му се достави на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот --
 - (а) од две или повеќе членки на Организацијата во однос на која било територија што е под нивна заедничка управа; или
 - (б) од кој било меѓународен орган што е одговорен за управување со која било територија, врз основа на Повелбата на Обединетите нации или на друг начин, во однос на која било таква територија.
- 3. Изјавите што му се доставуваат на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот во согласност со претходните ставови од овој член наведуваат дали одредбите на Конвенцијата ќе се применуваат во соодветната територија со или без измени; во случајот кога во изјавата е наведено дека одредбите на Конвенцијата ќе се применуваат со измени, таа треба да содржи детални податоци за таквите измени.
- 4. Членката, членките или засегнатите меѓународни власти може, во секое време, со последователна изјава да се откажат во целост или делумно од правото за користење какви било измени што се наведени во некоја претходна изјава.
- 5. Членката, членките или засегнатите меѓународни власти може, во кое било време во текот на периодот кога конвенцијата може да се откаже во согласност со одредбите на член 34, да му достават на Генералниот директор изјава со која се изменуваат од секој друг аспект условите на која било претходна изјава и се наведува сегашната позиција во однос на примената на конвенцијата.

ДЕЛ IV. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 32

Формалните ратификации на оваа Конвенција се проследуваат до генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација.

Член 33

- 1. Оваа Конвенција е обврзувачка само за оние членки на Меѓународната организација на трудот чии ратификации се регистрирани кај Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот.
- 2. Таа влегува во сила дванаесет месеци по датумот на регистрирање на ратификациите на две членки кај Генералниот директор.
- 3. Потоа, оваа Конвенција влегува во сила во однос на секоја членка, дванаесет месеци по датумот на регистрирање на нејзината ратификација.

Член 34

- 1. Членката што ја ратификувала оваа Конвенција може да ја откаже истата по истекот на десет години од датумот кога Конвенцијата за прв пат влегла во сила, преку акт испратен за регистрација до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот. Ова откажување нема да има ефект додека не измине една година од датумот на кој што е регистрирано.
- 2. Секоја членка што ја ратификувала оваа Конвенција и што во временски период од една година по истекот на периодот од десет години наведен во претходниот став, не го искористи правото за откажување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од следните десет години, а потоа може да ја откаже оваа Конвенција по истекот на секој нов период од десет години согласно со условите предвидени со овој член.

Член 35

- 1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги известува сите членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации, изјави и откажувања што му се доставени од страна на членките на Организацијата.
- 2. Кога ги известува членките на Организацијата за регистрацијата на втора ратификација доставена до него, Генералниот директор мора да им обрне внимание на членките на Организацијата за датумот на кој што Конвенцијата влегува во сила.

Член 36

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги доставува до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, согласно членот 102 од Повелбата на Обединетите нации, целосните податоци за сите ратификации, изјави и акти на откажување, регистрирани од него согласно одредбите од претходните членови.

Член 37

Кога тоа ќе го смета за потребно, Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот поднесува извештај до Генералната конференција за примената на оваа Конвенција и ја разгледува потребата за ставање на прашањето на нејзината целосна или делумна ревизија на дневен ред на Конференцијата.

Член 38

- 1. Ако Конференцијата усвои нова Конвенција која во целост или делумно ја ревидира оваа Конвенција, тогаш, освен ако со новата конвенција не се одреди поинаку:
 - (а) ратификацијата на новата ревидирана конвенција од некоја членка ќе значи *ipso jure* откажување на оваа Конвенција, без оглед на одредбите од член 34 горе, ако и кога новата ревидирана конвенција ќе влезе во сила;
 - б) од датумот кога новата ревидирана конвенција влегува во сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од членките.
- 2. Оваа Конвенција во секој случај останува во сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние членки кои што ја ратификувале, а не ја ратификувале ревидираната конвенција.

Член 39

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво веродостојни.